

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13Co/4/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122201678
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Baran
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8122201678.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Barana a členov senátu JUDr. Mariany Muránskej a JUDr. Kataríny Krochtovej v spore žalobcov: 1. Q. O., rod. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. č. XX, XXX XX O., 2. M. M. C. rod. C. nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. č. XX, XXX XX O., obe zastúpené M. B. O. nar. XX.XX.XXXX, bytom U. č. XX, XXX XX O., proti žalovaným: 1. A. M. rod. M. nar. XX.XX.XXXX, bytom C. č. XXX, XXX XX C., právne zastúpenému Mgr. Karolom Ševcom, advokátom, Hlavná 29, 080 01 Prešov, 2. E. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. č. XX, XXX XX Q. X, 3. M. A., rod. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. č. XX, XXX XX Q., 4. Q. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. č. XX, XXX XX C., 5. M. E., rod. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. č. XXX, XXX XX R., 6. Q. Q., rod. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. č. XXX, XXX XX C., 9. B. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. č. XX, XXX XX Q., 11. T. M. Q., rod. A. nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. č. X, XXX XX Q., 12. C. A., rod. V. nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. č. XXX, XXX XX Q., 13. Y. C. rod. C. nar. XX.XX.XXXX, bytom J. č. XX, XXX XX J., 14. A. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. č. XX, XXX XX J., 15. B. B., rod. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. č. XX, XXX XX K., 16. M. I. rod. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. č. XXX, XXX XX Q., 17. Q. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. č. XXX, XXX XX Q., 18. Q. M., rod. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XX, XXX XX O. - A., o neplatnosť kúpnych zmlúv, o odvolaní žalobkyní proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 20C 11/2022 - 119 zo dňa 14. júla 2023 takto

rozhodol:

- Zamieta návrh žalobkyní v 1. a 2. rade na prerušenie odvolacieho konania.
- Potvrďuje rozsudok.
- Žalovaní v 1. a 2. rade majú nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobkyniam v 1. a 2. rade v rozsahu 100 %.
- Žalovaným v 3. až 6. rade, 9. a 11. až 18. rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyne domáhali určenia neplatnosti kúpnych zmlúv uzavretých medzi žalovanými, a to medzi žalovaným v 1. rade a medzi žalovanými v 2. až 15. rade a medzi žalovaným v 1. rade a žalovanými v 10., 11., 16., 17. a 18. rade, predmetom ktorých boli podiely na nehnuteľnostiach špecifikovaných v žalobe.

2. Súd prvej inštancie zistil skutkový stav v tomto znení:
Medzi predávajúcimi T. A., T. M. Q., M. I., Q. C., Q. M. a kupujúcim T. A. bola uzavretá kúpna zmluva o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX v kat. úz. C., obec C., okres O., parc. reg. E-KN XXX/X orná pôda o výmere XXXX m² na základe ktorej bol uskutočnený vklad V-XXXX/XXXX, číslo zmeny XX/XX, vklad povolený dňa XX.XX.XXXX.

3. Medzi predávajúcimi E. C., M. A., Q. U., M. E. Q. Q., B. B., M. W., B. C. T. A., T. M. Q., C. A., Y. C., A. C., B. B. a kupujúcim T. A. bola uzavretá kúpna zmluva o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam

zapísaným na LV č. XXX k parc. reg. E - KN XXX/X orná pôda o výmere XXXX m², E - KN XXX/X - orná pôda o výmere XX m², E - KN XXX/X - orná pôda o výmere XXX m², v kat. úz. C., obec C., okres O., na základe ktorej bol uskutočnený vklad V-XXXX/XXXX, číslo zmeny XX/XXXX.

4. Z LV č. XXXX v kat. úz. C., obec C., okres O. (<<https://kataster-portal.sk/>>) je zrejme, že žalovaný v 1. rade je zapísaný ako výlučný vlastník nehnuteľnosti, pričom GP č.W bola nehnuteľnosť rozdelená.

5. Vec bola súdom prvej inštancie právne posúdená v zmysle ust. § 40a Občianskeho zákonníka a § 129, § 132 a § 137 Civilného sporového poriadku.

6. Súd prvej inštancie uviedol, že dôvodom pre zamietnutie žaloby bolo to, že v konaní o určenie neplatnosti zmluvy v prípade, ak sa konania nezúčastnia všetci účastníci zmluvy, nemôže byť návrhu vyhovieť pre nedostatok vecnej legitímácie. Žalobkyne sa primárne domáhali určenia neplatnosti kúpnych zmlúv v časti parcely č. XXX/X - orná pôda, ktorej vlastníkom je podľa výpisu z LV č. XXXX žalovaný v 1. rade. Žalobkyne teda neboli spoluvlastníkmi podielov na predmetnej nehnuteľnosti v čase uzavretia kúpnej zmluvy, preto nemajú oprávnenie domáhať sa určenia relatívnej neplatnosti zmluvy o prevode podielu. Nedostatok ich aktívnej vecnej legitímácie bol dôvodom pre zamietnutie žaloby.

7. Rovnako tak dôvodom pre zamietnutie žaloby bola skutočnosť, že nie všetci účastníci zmluvy boli stranami v konaní. Súd v predmetnej veci zastavil konanie voči žalovaným v 7., 8. a 10. rade z dôvodu, že títo zomreli pred začatím konania, no nedošlo k návrhu, aby stranou konania boli ich právni zástupcovia, čím sa konania nezúčastnili všetci účastníci zmluvy. Pri kúpnej zmluve, ktorej vklad bol povolený XX.XX.XXXX neboli stranou konania právni nástupcovia B. B., M. W. a T. A. a pri kúpnej zmluve s vkladom z XX.XX.XXXX právni nástupcovia T. A..

8. Pre nedostatok vecnej legitímácie preto súd žalobu zamietol. Rovnako tak súd mal za to, že v konaní nebol preukázaný naliehavý právny záujem na určovacej žalobe, nakoľko vyhovením žaloby by sa žiadnym spôsobom nezmenilo postavenie žalobkyne, ktorá by sa nestala spoluvlastníčkou nehnuteľnosti a došlo by iba k opätovnému zápisu pôvodných spoluvlastníkov na LV, nie žalobkyňa. Takáto žaloba neslúži potrebám praktického života.

9. Ani alternatívne nahradenie prejavu vôle žalovaného v 1. rade uzavrieť kúpnu zmluvu k parcele č. XXX/X nebolo dôvodné, nakoľko iba spoluvlastník, ktorý je oprávnený z predkupného práva, má pri porušení tohto práva právo domáhať sa voči nadobúdateľovi, aby mu na nadobudnutý spoluvlastnícky podiel ponúkol na kúpu za rovnakých podmienok. Žalobkyne však nie sú a ani v čase podania žaloby neboli spoluvlastníkmi nehnuteľností. Pokiaľ sa žalobkyne rozhodli žalobou žiadať nárok podľa § 40a Občianskeho zákonníka podaním určovacej žaloby o neplatnosť časti právneho úkonu, je potom vylúčené, aby si uplatňovali všeobecný nárok podľa § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka.

10. Súd prvej inštancie rovnako zamietol návrh na prerušenie konania do doby rozhodnutia orgánov činných v trestnom konaní, nakoľko tento návrh nebol riadne odôvodnený a nebolo preukázané akým spôsobom by rozhodnutie v trestnom konaní malo mať význam pre meritum veci.

11. Rovnako tak súd prvej inštancie nepovažoval za dôvodnú námietku žalovaného, že im nebolo doručené vyjadrenie žalovaného v 1. rade, nakoľko toto bolo preukázané z doručky. Ďalšie dôkazy súd prvej inštancie nevykonával, nakoľko dôvodom pre zamietnutie žaloby bola absencia aktívnej vecnej legitímácie, kedy je vylúčené, aby sa súd zaoberal vecou samou.

12. O trovách konania súd rozhodol podľa zásady úspechu a priznal úspešným žalovaným v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov konania, žalovaným, ktorí si nárok neuplatnili a ani zo spisu im nevyplývali trovy konania, tieto nepriznal.

13. Proti rozsudku súdu prvej inštancie bolo podané odvolanie zo strany žalobkyní proti všetkým jeho výrokom s poukazom na dôvody uvedené v § 365 ods. 1 písm. a), b), c), e), f), g), h) a § 365 ods. 2 CSP. Žalobkyne namietli nedoručenie vyjadrenia žalovaného v 1. rade ich zástupcovi, čím bolo porušené právo na spravodlivý proces. V súvislosti s bodom 7 odôvodnenia súdu prvej inštancie uviedli, že v odvolacom konaní bolo prejednávané zastavenie konania voči žalovaným, ktorí zomreli pred začatím

konania, pričom v odvolacom konaní rozhodovali sudcovia, ktorých činnosť bola predmetom trestného oznámenia pre možné protiprávne konanie. Je zrejme, že je dôvodná námietka zaujatosti Krajského súdu v Prešove. Vo vzťahu ku skutočnosti, že žalovaný v 1. rade je zapísaný ako výlučný vlastník nehnuteľnosti na LV č. XXXX, v kat. úz. C. žalobkyne namietli, že toto svedčí iba o právnom stave v katastri nehnuteľností a súd sa nedostatočne venoval otázke účinkov neplatnosti kúpnej zmluvy. Vo veci prebieha šetrenie orgánmi činnými v trestnom konaní. V súvislosti s konaním vedeným na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 14C 25/2019 žalobkyne namietli, že súdy v rozpore s hmotným právom prisúdili spoluvlastnícke podiely žalovanému v 1. rade a predmetné rozhodnutie je predmetom preskúmania dovolacieho súdu. Súd prvej inštancie nevykonal dôkaz z uvedeného spisu, čím sťažil dôkaznú pozíciu žalobcov. Zároveň došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci, nakoľko žalobkyne sa dovolali relatívnej neplatnosti listovou zásielkou a zároveň žalovaný v 1. rade sa k porušeniu predkupného práva priznal, rovnako ako aj T. M. Q.. Súd toto nerefletoval a rozsudok odôvodnil nedostatkom aktívnej vecnej legitímácie. Uviedli, že za predpokladu, že bude zrušený rozsudok pod sp. zn. 19 Co 21/2021 v dovolacom konaní je predmetný právny stav neudržateľný. A vo vzťahu k otázke neúplného okruhu strán sporu uviedli, že toto bolo predmetom posudzovania odvolacieho súdu vo veci 12 Co 4/2023, kde odvolací senát odignoroval odvolacie dôvody zrejme z dôvodu možnej pomsty pre podanie trestného oznámenia. Postup súdu je v rozpore s ust. § 63 ods. 1 CSP, ako aj § 64 a § 65 ods. 1 a 2 CSP a súd neskúmal, či prejav vôle namietania platnosti predmetných zmlúv nebol žalovaným doručený už pred podaním žaloby. Rovnako tak nesúhlasili so záverom, že vo veci nemajú naliehavý právny záujem, nakoľko žaloba obsahuje aj petit v zmysle § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Tento postup súdu vo vzťahu k alternatívnemu petitu nie je právne udržateľný. Z týchto dôvodov žiadali napadnutý rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

14. K podanému odvolaniu žalobkyň sa vyjadrili žalovaní v 1. a 2. rade, ktorí uviedli, že zástupca žalobkyň mal v rámci prípravy pojednávania možnosť nazrieť do súdneho spisu a oboznámiť sa aj s ich vyjadrením, čo však nevyužil a zároveň súd prvej inštancie na pojednávaní oboznámil sporové strany so všetkými listinnými dôkazmi vrátane uvedeného vyjadrenia. Námietku zaujatosti vznesenú žalobkyňami hodnotili ako nedôvodnú, na ktorú netreba prihliadať. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je správne, pričom Okresný súd v Prešove rozsudkom sp. zn. 14C 25/2019 zrušil podielové spoluvlastníctvo žalobkyň a žalovaného v 1. rade tak, že podiely žalobkyň boli prikázané žalovanému v 1. rade za finančnú náhradu. Žalobkyne teda nie sú podielové spoluvlastníčky na predmetnej parcele, a preto nemajú naliehavý právny záujem na určení, ktoré navrhujú v žalobe. Súd správne posúdil aj otázku neúplnosti okruhu strán sporu, pričom žalovaní označení žalobkyňami zomreli pred podaním žaloby. Rovnako sa stotožnili s ostatnými dôvodmi rozsudku súdu prvej inštancie a navrhli napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť a priznať náhradu trov odvolacieho konania.

15. Žalobkyne v 1. a 2. rade v replike k podaniu žalovaných v 1. a 2. rade uviedli, že súd znemožnil žalobkyňam viesť spravodlivý proces, pričom strana sporu nemá dôvod zaujať stanovisko k námietke zaujatosti. Je zrejme, že postup súdu je zaujatý pozitívne vo vzťahu k žalovanému v 1. rade a súd mal zákonnú povinnosť pokračovať aj bez návrhu v konaní s právnymi nástupcami osôb, ktoré medzičasom zomreli. Dedičské konanie nie je verejné, a preto sa žalobkyne nemali možnosť dopátrať toho, na koho predmetné podiely prešli. Postup súdu prvej inštancie bol zaujatý, keď súd odignoroval priznanie žalovanej v 11. rade. Považovali postup súdu pri zastavení konania za nespravodlivý a nezákonný, pričom trvali na dôvodoch uvedených v odvolaní.

16. Žalobkyne v 1. a 2. rade v odvolacom konaní predložili podaním zo dňa XX.XX.XXXX návrh na prerušenie odvolacieho konania do rozhodnutia o náhrade škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Prešov, v konaní vedenom pod sp. zn. 14C 25/2019. Uviedli, že v dovolacom konaní na Najvyššom súde sa rieši otázka, ktorá má význam pre rozhodnutie v tomto konaní, a to či mal súd prihliadať na vznesenú námietku relatívnej neplatnosti kúpnych zmlúv. Z týchto dôvodov bola podaná žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. Je preto dôvodné prerušiť odvolacie konanie do rozhodnutia o tomto návrhu.

17. Ďalšie vyjadrenia sporových strán v odvolacom konaní predložené neboli.

18. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) v zmysle zásad uvedených v § 470 ods. 1 a 2 CSP, vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal rozsudok v napadnutej časti, ako aj konanie mu

predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke, najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyní nie je dôvodné.

19. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

20. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

21. Po oboznámení sa s odôvodnením napadnutého rozsudku odvolací súd zhodnotil, že súd prvej inštancie presvedčivo a logicky odpovedal na každý argument vznesený v spore a toto odôvodnenie spĺňa kritéria vyžadované vyššími súdnymi autoritami pre zrozumiteľnosť a presvedčivosť súdneho rozhodnutia. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je konzistentné a jednoznačnými argumentmi podporil záver, ku ktorému dospel, pričom k celkovej presvedčivosti rozhodnutia súdu prvej inštancie možno uviesť, že premisy zvolené v rozhodnutí, ako aj závery, na základe ktorých k týmto dospel, sú pre nielen právnickú, ale aj laickú verejnosť prijateľné a racionálne; zároveň aj spravodlivé a presvedčivé. Právne závery sú v súlade s vykonanými skutkovými zisteniami a celkovo možno konštatovať, že napadnuté rozhodnutie, pokiaľ sa týka rozsahu jeho odôvodnenia je v súlade s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ale aj čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

22. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností prijal správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdom prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP) .

23. Odvolateľky uviedli ako dôvod odvolania aj § 365 ods.1 písm. a) CSP, pričom nijako nešpecifikovali, aké procesné podmienky neboli splnené. Odvolací súd po preskúmaní spisu nezistil nespĺnenie akejkoľvek procesnej podmienky. Vo veci konal príslušný súd v rámci svojej právomoci, pričom nebola zistená prekážka právoplatne skončenej veci či iného začatého konania. Rovnako tak strany sporu mali procesnú subjektivitu i procesnú spôsobilosť, pričom konanie začalo na základe žaloby, ktorá spĺňa náležitosti podľa procesných predpisov.

24. K namietanému porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods.1 písm. b) CSP) odvolací súd uvádza, že dôvodnosť tejto námietky nebola zo spisu zistená.

25. Odvolateľky namietli postup súdu týkajúci sa nedoručenia vyjadrenia žalovaného v 1. rade k žalobe. Táto odvolacia námietka nie je dôvodná. Z doručky (č. I. 47 spisu) vyplýva, že adresátovi M. B. O. úradnou zásielkou bolo listine doručené dňa XX.XX.XXXX okrem iného vyjadrenie z č. I. 43, teda vyjadrenie žalovaného v 1. rade. Z uvedeného je zrejmé, že táto námietka nebola dôvodná a nedošlo k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý proces. Aj v prípade, že by nedošlo k doručeniu tejto písomnosti nešlo by o porušenie práv strany sporu v takej intenzite, ktorá by mohla byť označená ako porušenie práva na spravodlivý proces, nakoľko súd žalobu zamietol z dôvodu skutočností, ktoré je povinný skúmať z úradnej moci bez ohľadu na prípadné vznesené námietky stranami sporu.

26. Právo na spravodlivý proces je veľmi široko koncipovaný pojem, pričom medzi jeho zložky možno zaradiť práva ako prístup k súdu, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na poučenie o procesných právach, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, ako aj ďalšie iné. Porušenie akéhokoľvek čiastkového práva strany sporu postupom súdu predstavuje pochybenie zo strany súdu. O porušenie práva na spravodlivý

proces zo strany súdu však ide len vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci realizáciu práv strany sporu dosiahne takú intenzitu, ktorá jednoznačne odôvodní záver, že celé konanie sa javí ako nespravodlivé. Konkrétne konanie súdu preto musí byť hodnotené v kontexte celého konania. S prihliadnutím na uvedené odvolací súd uvádza, že v odvolaní vznesené nedostatky porušujúce práva na spravodlivý proces neboli posúdené dôvodnými.

27. Dôvod odvolania aj § 365 ods.1 písm. c) CSP, teda rozhodovanie vylúčeným sudcom odvolateľ nešpecifikoval a ani odvolací súd po preskúmaní spisu nezistil túto vadu. Vec bola zákonnému sudcovi riadne pridelená v súlade s rozvrhom práce za použitia zásady náhodného výberu pomocou technických a programových prostriedkov. Rovnako tak sudca, ktorý vec rozhodol nebol z prejednávania a rozhodovania vo veci vylúčený.

28. Vo vzťahu k všeobecne vznesenej námietke zaujatosti sudcov odvolacieho súdu z dôvodu, že žalobkyne namietali správnosť rozhodnutia iného senátu odvolacieho súdu odvolací súd uvádza, že sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania sporu z dôvodu ich pomeru k stranám či zástupcom, ak možno mať pochybnosti o ich zaujatosti. Dôvodmi na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti spočívajúce v jeho procesnom postupe a v jeho rozhodovacej činnosti. Odvolací súd s poukazom na ustanovenie § 53 ods. 3 CSP z dôvodu, že všeobecná námietka sudcov Krajského súdu v Prešove sa týkala okolností procesného postupu sudcov tohto súdu v inom konaní na túto námietku neprihliadol a ani vec nepredkladal nadriadenému súdu.

29. Namietané pochybenie podľa § 365 ods.1 písm. e) CSP nebolo v odvolaní konkretizované tým, aké dôkazy súd nevykonal. Túto odvolaciu námietku preto odvolací súd považoval za nedôvodnú.

30. Odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. f) CSP sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie je nesprávne, t. zn. musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne v tom zmysle, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, príp. zisteným skutočnosťami. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 ods. 1 CSP (Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci.), a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov (v úsudku medzi porovnávanými skutočnosťami), príp. poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán sporu alebo ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti, alebo keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 185 - § 211 CSP. Pri hodnotení dôkazov je potrebné zohľadniť aj iné okolnosti, ako sú vzájomná nadväznosť, súlad alebo rozpor medzi skutočnosťami, ktoré z vykonaného dôkazu vyplývajú a podobne. Skutkové zistenie ako výsledok hodnotenia dôkazov nemôže byť zásadne správne, ak hodnotenie dôkazov súdom prvej inštancie nezodpovedá § 191 ods.1 CSP, lebo hodnotil každý dôkaz len jednotlivo a nie aj v ich vzájomnej súvislosti. Skutkové zistenie nie je správne ani vtedy, ak medzi vykonaným dôkazom (jeho obsahom) a z neho vyvedeným (čiastkovým) skutkovým záverom je zrejmy nesúlad.

31. V danom prípade odvolací súd po oboznámení sa so spisovým materiálom dospel k záveru, že všetky skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil sú správne a majú oporu vo vykonanom dokazovaní a v konaní súdu prvej inštancie nebol zistený žiaden z vyššie uvedených dôvodov preukazujúci nesprávne zistenie skutkového stavu.

32. K námietke o nesprávnom právnom posúdení § 365 ods.1 písm. h) CSP odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny

predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Táto odvolacia námietka nebola naplnená.

33. Odvolací súd sa stotožňuje s právnym hodnotením veci súdom prvej inštancie, pričom samotná absencia úplného okruhu všetkých subjektov právneho vzťahu je dôvodom pre zamietnutie žaloby.

34. V prejednávanej veci nie je splnená podmienka účasti všetkých subjektov, ktorí boli subjektami napádané jeho právneho vzťahu. V takomto prípade je nutné žalobu zamietnuť. Z povahy veci je z hľadiska vecnej legitímácie nevyhnutné, aby v spore vystupovali všetci účastníci dotknutého právneho úkonu. V opačnom prípade by došlo o rozhodovaní práv subjektov, ktorí by sa nezúčastnili súdneho sporu, čo nie je prípustné. Správne vyhodnotil súd prvej inštancie situáciu, kedy došlo k zastaveniu konania vo vzťahu k žalovaným označeným v žalobe, ktorí zomreli ešte pred začatím konania. Správnosť tohto postupu vyplýva aj z rozhodnutia odvolacieho súdu zo dňa 13.04.2023 na č.l. 95- 97. V danom prípade nie je možný postup podľa § 63 ods. 2 CSP, nakoľko takýto postup je možný len v prípade, že strana zomrie počas konania. V predmetnej veci boli ako strany sporu označené subjekty, ktoré v čase podania návrhu už neboli žijúci. Z uvedeného dôvodu bol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdený, pričom nie je nutné sa vyjadrovať k ďalším odvolacím námietkam žalobkyne, nakoľko táto skutočnosť ohľadom absencie úplného okruhu strán sporu vylučuje ďalšie možnosti konania v tejto veci.

35. Správnosť tohto postupu vyplýva aj z nižšie citovaných rozhodnutí vyšších súdnych autorít: O nutné procesné spoločenstvo pôjde vtedy, keď priamo zo zákona alebo z povahy veci je z hľadiska vecnej legitímácie nevyhnutné, aby v konaní vystupovalo spoločenstvo. Znamená to, že existencia spoločenstva je v tomto prípade vynútená hmotnoprávnou úpravou. V prípade žaloby o neplatnosť právneho úkonu sa vyžaduje, aby na strane žalovaných ako nútené procesné spoločenstvo vystupovali všetci účastníci dotknutého právneho úkonu. Ak žalobca namiesto núteného procesného spoločenstva by nežaloval všetkých nútených spoločníkov, žaloba musí byť pre tento nedostatok pasívnej vecnej legitímácie zamietnutá.

36. V občianskom súdnom konaní o neplatnosť zmluvy musia byť účastníkmi všetci, ktorí túto zmluvu uzavreli, a to buď ako žalobcovia alebo ako žalovaní. Okruh vecne legitimovaných (povolanych) strán sporu o určenie neplatnosti zmluvy vyplýva z hmotného práva upravujúceho príslušnú zmluvu. Stranami sporu, v ktorom súd má určiť, či už platnosť alebo neplatnosť zmluvy, musia byť všetky zmluvné strany príslušnej zmluvy. Ak tomu tak nie je, tak je na mieste daný nedostatok právne posúdiť ako nedostatok vecnej legitímácie strán sporu a žalobu pre nedostatok vecnej legitímácie strán sporu zamietnuť. Uvedené vyplýva aj z rozsiahlej judikatúry NS SR, napr. uznesenie sp. zn. 3M Cdo/5/2010.

37. Ak má byť určená neplatnosť zmluvy (napr. kúpnej zmluvy, predmetom ktorej je nehnuteľnosť), musia byť účastníkmi konania všetci, ktorí ju uzavreli -rozhodnutia NS SR sp. zn. 3 Cdo 122/2002, 1 Cdo 11/2003

38. Ústavný súd SR, z 15.04.2020, sp. zn. II. ÚS 375/2019: Charakter procesného spoločenstva je determinovaný charakterom predmetu konania, teda hmotnoprávnou úpravou.

39. Odvolací súd v zhode so závermi súdu prvej inštancie nezistil existenciu dôvodov pre prerušenie konania do skončenia konaní o trestných oznámeniach žalobkýň.

40. Podľa § 164 ods. 1 CSP, ak súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha súdne alebo správne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na také konanie podnet.

41. Podľa § 165 ods.1 CSP len čo odpadne prekážka, pre ktorú sa konanie prerušilo, pokračuje súd v konaní i bez návrhu.

42. Citované ustanovenie § 164 ods. 1 CSP predstavuje tzv. fakultatívne prerušenie konania, ktoré nie je pre samotné konanie nevyhnutné. Úlohou súdu je racionálne vyhodnotiť, či je potrebné konanie prerušiť s prihliadnutím na zákonnú požiadavku rýchlej a účinnej ochrany ohrozených alebo porušených právom chránených záujmov (Čl. 2 a 17 CSP). Pri rozhodovaní sa, či konanie podľa § 164 CSP preruší alebo nie, musí súd prihliadať aj na zásadu hospodárnosti konania a na právo na prerokovanie

veci bez zbytočných prietrahov. Preto by nemal prerušiť konanie podľa citovaného ustanovenia, ak nepredpokladá, že vyriešenie otázky v inom konaní bude mať pre dané konanie zásadný význam.

43. Prerušenie konania je svojou povahou výnimočným rozhodnutím súdu, o ktorom súd rozhodne za splnenia zákonom predpokladaných podmienok aj bez návrhu strany sporu. Súd k takémuto procesnému rozhodnutiu pristúpi zásadne vtedy, ak prebieha iné konanie (nielen súdne), v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie vo veci samej. Podanie trestného oznámenia nie je dôvodom pre prerušenie konania, čo správne vyhodnotil súd prvej inštancie.

44. Rovnako tak odvolací súd zamietol návrh na prerušenie odvolacieho konania do rozhodnutia o náhrade škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom Okresného súdu v Prešove pod sp. zn. 14C 25/2019. Ako vyplýva z podaní žalobkýň toto konanie bolo právoplatne skončené a následne od neho žalobkyne odvíjajú nároky, čo však nespĺňa podmienky § 164 CSP pre prerušenie konania.

45. To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESLP. Judikatúra tohto súdu však nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Zodpovedané majú byť len tie otázky, ktoré majú pre vec zásadný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998. Ústavný súd SR vyslovil, že: "súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu". (porovnaj IV. ÚS 115/03). S poukazom na uvedené odvolací súd nepovažoval za potrebné sa vyjadrovať k ostatným dôvodom odvolania, nakoľko tieto sú pre rozhodnutie v merite veci bez významu.

46. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že v odvolacom konaní úspešným žalovaným v 1. a 2. rade priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti neúspešným žalobkyniam v 1. a 2. rade v rozsahu 100 %. O výške priznanej náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 2 CSP). Žalovaným v 3. až 6. rade, 9. a 11. až 18. rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko im zo spisu žiadne preukázateľné trovy odvolacieho konania nevyplývajú, ani si ich neuplatnili. Správnosť takého rozhodnutia vyplýva aj z rozhodnutia NS SR sp. zn. 6Cdo/544/2015.

47. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).